

Derinimo pažyma

Dėl Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII–1183 pakeitimo įstatymo projekto

Eil. Nr.	Institucija	Pastaba	Komentaras
1.	<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija,</p> <p>Pavojingų atliekų tvarkytojų asociacija,</p> <p>UAB Toksika</p>	<p>2. Nepritaria mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis pavojingomis atliekomis įvedimui.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Projektu nėra nustatomas naujas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis pavojingomis atliekomis. Šiuo metu galiojanti mokesčio tarifą (65,16 Eur/t) už pavojingų atliekų šalinimą sąvartyne projekte siūloma mažinti iki 50 Eur/t ir suvienodinti jį su nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokesčio tarifu, kurį Projektu numatoma didinti. Taip bus sprendžiamas galimai netinkamo pavojingų atliekų šalinimo nepavojingųjų atliekų sąvartynuose klausimas.</p> <p>Mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas tikslas – mažinti jų kiekį, skatinti vengti naudoti pavojingąsias medžiagas ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą. Pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnį atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas: prevencija; paruošimas naudoti pakartotinai prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkama pakartotiniam naudojimui; perdirbimas prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti; kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti; šalinimas prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamas atliekas. Atsižvelgus į tai, atliekų šalinimas sąvartyne žemiausią prioritetą turintis atliekų tvarkymo būdas, kuriam ir taikomas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis.</p> <p>Aplinkos ministerijos užsakymu atlikta mokesčių už atliekų tvarkymą mechaninio – biologinio apdorojimo ir atliekų deginimo įrengimuose reikalingumo analizė, taip pat analizuotas ir mokesčio už atliekų šalinimą sąvartynuose taikymas Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse. Atlikus ES šalių analizę, nustatyta, kad mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose taikomas 22 iš 28 ES šalių. Taip pat nustatyta, kad ES šalyse, kuriose taikomas mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose, pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis daug mažesnis nei šalyse narėse, kuriose šis mokestis</p>

		<p>nejvestas. Be to, Lietuvoje taikomas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis vienas mažiausių Europoje. Rekomendaciją Lietuvai pamažu didinti sąvartyno mokesčius, kad juose nebebūtų šalinamos perdirbti ir naudoti tinkamos atliekos 2017 ir 2018 metais pateikė ir Europos Komisija, atlikdama ES aplinkos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje peržiūrą.</p> <p>Žiedinės ekonomikos pakete numatytos ekonominės ir kitos priemonės, kuriomis skatinama taikyti atliekų tvarkymo hierarchiją. Numatomi šalinimo sąvartyne ir atliekų deginimo mokesčiai bei kiti apribojimai, skatinantys atliekų prevenciją ir perdirbimą, kartu užtikrinant, kad šalinimas sąvartyne būtų mažiausiai pageidaujama ir mažiausiai patraukli atliekų tvarkymo galimybė.</p> <p>Atsižvelgus į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB reikalavimą valstybėms narėms sukurti integruotą ir pakankamą atliekų šalinimo įrenginių tinklą, kad Bendrija, kaip visuma, galėtų savo išgalėmis šalinti atliekas, tikėtina, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūloma mokesčio lengvata pažeistų ES vidaus rinkos vienodo konkurencingumo sąlygas.</p>
2.	Žemės ūkio ministerija	<p>7. Siūlo projekto 9 str. 7 d. 8 p. nustatytą koeficientą 0,02, kuris taikomas apskaičiuojant nuslėptą taršą, kai mokesčio mokėtojas nevykdė apskaitos, nepateikė apskaitos dokumentų mokesčio administratoriui ir neteikė mokesčio deklaracijos, mažinti iki 0,002.</p>
3.	Lietuvos vandens tiekėjų asociacija	<p>1. MATĮ projekto sąvoka „Laikinai leistinos taršos (toliau – LLT) normatyvas“ nėra visiškai aiški, trūksta informacijos, kokiais atvejais, kokių pagrindu ir kuriam laikui toks normatyvas bus nustatytas.</p> <p>6. Įvertinus tai, kad LLT normatyvo taikymas nėra aiškus, siūlo tikslinti projekto 7 str. 2 d. nuostatas dėl koeficiento 1,2 sumažinimo. Padidintą tarifą siūloma taikyti, tik kai subjektas tikslingai vengia taikyti priemones taršai iki leidime nustatytų verčių sumažinimo.</p>

4.	<p>Žemės ūkio ministerija</p> <p>Lietuvos pramonininkų konfederacija</p> <p>Šilumos gamintojų asociacija</p> <p>LITBIOMA</p> <p>Lietuvos vandens tiekėjų asociacija</p>	<p>5. Siūloma projekto 6.5 papunktį tikslinti, numatant išimties taikymą iki 2028 gruodžio 31 d., dėl per trumpo investicijų planavimo laikotarpio.</p> <p>1. Siūloma prailginti mokesčio lengvatos biokuro naudojimui stacionariuose taršos šaltiniuose taikymo laikotarpį iki 2029 m. gruodžio mėnesio 31 d.</p> <p>Siūlo mokesčio lengvatos taikymą biokurui nustatyti iki 2029 m. gruodžio 31 d., neapmokestinant į aplinkos orą išmetamų teršalų deginant biokurą stacionariuose taršos šaltiniuose.</p> <p>7. Nepritaria mokesstinės lengvatos naikinimui nuo 2024 m. gruodžio 31 d., nes vandentvarkos sektorių nebegalės naudoti lengvata degindamas ir savo energetiniams poreikiams tenkinti naudodamas iš nuotekų valymo dumblo išgautas biodujas. Tai neatitinka žiedinės ekonomikos principų.</p> <p>Šis pereinamasis laikotarpis reikalingas sukaupti lėšas reikalingoms investicijoms.</p>	<p>darbu, kai dėl to galimi normatyvo viršijimo atvejai. Be to, teršėjas neprivalo koreguoti leidimo ir prašyti LLT normatyvo, jei jam to nereikia, tuomet jam bus taikomi reikalavimai, kaip turinčiam DLT normatyvą.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies. Pastaraisiais metais Lietuvos miestų oro užterštumas kietosiomis dalelėmis tendencingai didėja, dažnai viršijama šio teršalo paros ribinė vertė, ypač šaltuoju metu laikotarpiu. Viena iš pagrindinių užterštumo priežasčių – kietojo biokuro deginimas. Pažymėtina, kad iki šiol taikoma lengvata buvo numatyta siekiant padaryti proveržį didinant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo dalį bendroje energijos gamyboje. Šiuo metu didžioji dalis šiluminės energijos gaminama naudojant kietąjį biokurą, todėl neterminuotas lengvatos taikymas nepagrįstas aplinkosauginiu požiūriu ir prieštarauja principui „teršėjas moka“. Tarša kietosiomis dalelėmis turi būti mažinama, norint pasiekti leistinas ribines vertes aplinkos ore, kurios ypač dažnai viršijamos žiemos – šildymo sezono metu. Deginant kietąjį biokurą šio teršalo išmetimai yra gana dideli, todėl lengvatos tolesnis taikymas yra neįprastinas. Tačiau įvertinus tai, kad įgyvendinant direktyvų reikalavimus mažinti aplinkos teršimą ir klimato kaitą, šilumos gamybos sektoriuje daug investuojama į taršos mažinimo priemones, kaip kompromisą siūloma lengvatos galiojimą pratęsti iki 2027 m. gruodžio 31 d., t. y. dar 8 metams.</p> <p>Siekiant ir toliau skatinti atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą nedarant reikšmingo neigiamo poveikio aplinkos oro kokybei, taip pat atsižvelgus į pateiktas pastabas, mokesčio mokėtojams, naudojantiems biodujas, lengvata paliekama galioti neterminuotai.</p>
5.	<p>Žemės ūkio ministerija</p> <p>Lietuvos vandens tiekėjų asociacija</p>	<p>8. Nepritaria tarifų didinimui, nes jų didinimas pablogins verslo sąlygas. Ministerijos duomenimis, subjektams, kuriems privalomas TIPK ir Taršos leidimą taršos mokesčiai padidės po pakeitimo vidutiniškai 28 proc. didžiąja dalimi dėl lakiųjų organinių junginių (toliau – LOJ), bendrojo azoto, bendrojo fosforo, amoniako.</p> <p>6. Atkreiptinas dėmesys, kad taršos mokesčio tarifų didinimas stacionariuose su nuotekomis išleidžiamose taršos šaltiniuose tiesiogiai įtakos ūkio subjektams, kurie į</p>	<p>Neatsižvelgta. Tarifų didinimas yra ekonominė priemonė, kuri taikoma visiems teršėjams, ne tik vykdančioms žemės ūkio veiklą, todėl neturi būti išskirtinių sąlygų vieniems ūkio subjektams prieš kitus. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad mokesčio mokėtojais yra tik tie asmenys, kuriems privalomas Taršos arba TIPK leidimas. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių 1 priedo 6 punktą TIPK leidimas privalomas, kai tenkinama ši sąlyga:</p>

	<p>vandens tiekėjo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleidžia savitosios taršos nuotekas. Didėtų kainos dedamoji už išleidžiamus naftos produktus apie 30 proc., o už visus kitus savitosios taršos teršalus kaina didėtų ta dalimi, kuria didėja mokestis už aplinkos teršimą.</p> <p>Mokesčio padidinimas nepagerins aplinkos kokybės, neskatins inovacijų, priemonių diegimo, o papildoma finansinė našta stabdys veiklą ir ekonominę augimą.</p> <p>1. Prašoma nedidinti taršos mokesčio kiaušinių kiaušiniams, tačiau ieškoti būdų kaip spręsti oro taršos mažinimą, paremiant investicijas į tvartų rekonstrukciją, mėšlo kauptuvų statybą, biodujų jėgainių arba bent jau mėšlo fermentatorių statybą bei oro filtravimo įrenginių įsigijimą, kurių kaina ~ 800 tūkst. - 2 mln. Eur.).</p> <p>3. Siūloma sumažinti siūlomą tarifą LOJ, kuris dabar didinamas iki 450 Eur/t.</p>	<p>„6.6. intensyvus paukščių arba kiaulių auginimas, kai:</p> <p>6.6.1. yra daugiau kaip 40 000 vietų naminiams paukščiams;</p> <p>6.6.2. yra daugiau kaip 2 000 vietų mėsiniams kiaušiams (daugiau kaip 30 kg);</p> <p>6.6.3. yra daugiau kaip 750 vietų paršavedėms“.</p> <p>Pagal Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių 1 priedo 2.3 punktą Taršos leidimas (oro dalis) privalomas, kai atitinka šį kriterijų:</p> <p>„2.3. iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą per metus išmetama 10 tonų ar daugiau teršalų, išskyrus:</p> <p>2.3.1. teršalus, išmetamus į aplinkos orą iš ūkinių gyvūnų, kurių apibrėžtis pateikta Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234, auginimo įrenginių stacionarių taršos šaltinių;“</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad atskiri LOJ, kurie dabar yra išsibarstę po visas teršalų grupes (nuo I-osios iki IV-osios grupės) dabar turi būti deklaruojami ir apskaitomi atskirai, bet praktikoje daugeliu atveju taip nėra, ir visi LOJ, įskaitant priskirtus pavojingiesiems ir pavojingiausių teršalų I-III grupei, deklaruojami kaip vienas nepavojingiausios IV teršalų grupės teršalas – „Iakieji organiniai junginiai (nepaminėti šiame sąraše)“. Siekdami suvienodinti sąlygas visiems mokesčio mokėtojams ir užtikrinti, kad įvairaus pavojingumo teršalai (, deklaruojami ir apskaitomi kaip vienas teršalas (LOJ), būtų atitinkamai daugiau apmokestinami, siūlomas nustatyti didesnis tarifas, atitinkantis II teršalų grupės tarifą, kuris būtų taikomas visiems LOJ, išskyrus metaną, nediferencijuotiems pagal sudėtį (atskirus junginius). Dauguma LOJ laikomi kancerogeninėmis medžiagomis, todėl jų išmetimams turi būti nustatytos atgrasiančios priemonės, sudarysiančios sąlygas ne tik užtikrinti tinkamą oro kokybę, bet ir ūkinės veiklos vykdymo (darbo) vietoje kuo mažesnę neigiamą poveikį darbuotojų sveikatai.</p> <p>Pažymime, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) 2019 m. gruodžio 18 d. pasitarimo protokolo Nr. 56 (priimtas sprendžiant Klaipėdos taršos ir kvapų problemą, kuri susijusi ir su LOJ išmetimais) 3 klausimo „Dėl veiksmų ir priemonių, kurių</p>
--	---	--

**Lietuvos kiaulių
augintojų asociacija**

**Lietuvos
pramonininkų
konfederacija**

		<p>reikia imtis siekiant spręsti kvapų ir kitas susijusias problemas“ pavedimuose Aplinkos ministerijai pavesta „didinti mokesčio už aplinkos taršą tarifus, kad mokesčio dydis skatintų ūkinės veiklos vykdytojus mažinti taršą (skatintų investicijas į mažiau taršias technologijas)“. Dėl to yra parengtas Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 1 ir 2 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas, kuris kartu su kitais pagal šį LRV pavedimą parengtais įstatymų pakeitimo įstatymų projektais viename pakete jau yra pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui. Šiame įstatymo projekte ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame įstatymo projekte siūlomi tokie patys oro teršalų tarifų dydžiai. Mokesčio tarifai už išmetamus į vandenį teršalus yra didinami siekiant mažinti į vandens telkinius patenkančias neišvalytas iki nustatytų reikalavimų nuotekas, dėl ko vis sudėtingiau darosi užtikrinti gerą vandens būklę. Tokiu sprendimu pirmiausia skatinamas mažiau teršti galutinis teršėjas, o per paslaugų įkainius siunčiamas signalas vartotojams, kurie yra nuotekas šalinančių įmonių abonentais, mažiau teršti, o už teršimą susimokėti. Mokesčio tarifai yra didinami ne dėl to, kad būtų sukauptos lėšos, o siekiant paskatinti ūkio subjektus imtis priemonių taršai mažinti ir bent iš dalies prisidėti prie neigiamų padarinių aplinkai ir sveikatai mažinimo. Atkreiptinas dėmesys, kad žemės ūkio sektorius yra vienas iš taršiausių, kuris teršia ne tik ora, bet ir vandenį, dirvožemį, tačiau investuoti į taršos mažinimo priemones neskuba. Tai, kad žemės ūkio sektoriui trūksta iniciatyvos ir geranoriškumo diegti taršos mažinimo priemones, rodo ir tai, kad galiojanti mokesčio lengvata, kuri taikoma, investuojant į taršos mažinimo priemones, niekas iki šiol nepasinaudojo. Be to, taršos priemonių įgyvendinimui žemės ūkyje yra galimybė pasinaudoti ir ES teikiama finansine parama. Atlikus poveikio aplinkai vertinimą, pavyzdžiui, kaip tai įtakos gyvulininkystės produkcijos savikainą ir ūkių konkurencingumą rinkoje, nustatyta, kad visam kiaulių auginimo sektoriui mokesstinė našta, jei nebus mažinamas išmetamas teršalų kiekis, padidėtų apytiksliai 2,8 karto, pavyzdžiui, kiaulių ūkiui, kurio pajėgumas – 28 000 kiaulių, mokestis už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių padidės nuo 553 Eur iki 1778 Eur per metus, vidutiniškai</p>
--	--	---

			vienai kiaulei paskaičiuota mokesstinė našta sudarys 0,06 Eur, o produkcijos gyvo svorio pardavimo kainoje sudarys apie 0,001 Eur.
6.	<p>VšĮ Žalioji taškas</p>	<p>2. Siūlo palikti galiojti mokesčio lengvatą mokesčio mokėtojams tuo atveju, kai mokesčio lengvatą suteikiantys dokumentai pripažįstami negaliojančiais, o mokesčio mokėtojai yra pavedę atliekų tvarkymo organizavimo pareigą gamintojų ir importuotojų organizacijai ir apmokėję šios pareigos vykdymo išlaidas.</p> <p>4. Siūlo palikti galiojti mokesčio lengvatą mokesčio mokėtojams tuo atveju, kai mokesčio lengvatą suteikiantys dokumentai pripažįstami negaliojančiais, o mokesčio mokėtojai yra pavedę atliekų tvarkymo organizavimo pareigą gamintojų ir importuotojų organizacijai ir apmokėję šios pareigos vykdymo išlaidas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Įgyvendinant šį principą, mokesčio mokėtojas yra atsakingas už vidaus rinkai tiekto pakuotės atliekų sutvarkymą. Šiuo metu galiojantys teisės aktai sudaro sąlygas mokesčio mokėtoju (gamintoju ir (ar) importuotoju) išsireikalaus iš gamintojų ir importuotojų licencijuotos organizacijos pinigines kompensacijas dėl patirtų nuostolių pripažinus atliekų sutvarkymą įrodanti dokumentą negaliojančiu. Taip pat minėti teisės aktai įpareigoja gamintojų ir importuotojų organizacijas kompensuoti savo nariams patirtus minėtus nuostolius.</p> <p>Be to, siūlymas ydingas dėl šių priežasčių:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nebūtų užtikrintas gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas, t. y. gamintojai ir importuotojai yra atsakingi už jų vidaus rinkai tiekiamų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per visą būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, nustatytų užduočių vykdymą, informacijos teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams, grąžinamų produktų ir juos panaudojus susidarantių atliekų priėmimą, tvarkymą ir finansinę atsakomybę už tokią veiklą. 2. Organizacijos, kurioms pavesta organizuoti atliekų tvarkymą ir kurioms buvo mokamos tam skirtos lėšos, steigia patys gamintojai ir importuotojai, kurie ir kontroliuoja jų veiklą. Šių atliekų tvarkymo organizacijų veiklos bei deleguotų atliekų tvarkymo funkcijų kontrolę privalo vykdyti jų steigėjai, t. y. patys gamintojai ir importuotojai, todėl atsakomybė už atliekų tvarkymą turėtų būti taikoma ir steigėjams. Organizacijos, kurioms deleguotos atliekų tvarkymo funkcijos, atliekų tvarkymo paslaugas perka iš šias paslaugas teikiančių asmenų pagal nustatytas pirkimų taisykles, todėl paslaugų pirkimo sąlygose privalo nustatyti paslaugos įvykdymo užtikrinimo saugiklius ir naudoti paslaugos įvykdymo

		<p>užtikrinimo įrankius, t. y. banko ar draudimo bendrovių garantijas, užstatus ir pan. Nupirkę atliekų tvarkymo paslaugas, atliekų tvarkymo organizacijos privalo įsitikinti, ar paslaugos teikėjas pajėgus sutvarkyti numatomą atliekų kiekį, turi reikiamas sutartis su atliekų perdirbėjais ir pan. Organizacijos už atliekų tvarkymo paslaugą atsiskaityti privalo tik pagal paslaugos įvykdymą pagrindžiančius finansinius dokumentus, įrodančius, kad atliekos tikrai buvo sutvarkytos.</p> <p>3. Kyla rizika, kad gamintojai ir importuotojai turės galimybę susitarti su atliekų tvarkymo organizacijomis ir mokėti mažesnius mokesčius už atliekų sutvarkymą, realiai neatitinkančius tikrosios atliekų tvarkymo kainos, bei gauti tai patvirtinančius dokumentus, o, organizatoriams nesutvarkius atliekų ir dokumentus pripažinus negaliojančiais, tokiu būdu išvengti taršos mokesčių ar realios kainos sumokėjimo už atliekų sutvarkymą, kadangi jie būtų atleisti nuo taršos mokesčio sumokėjimo bei pareigos sutvarkyti nesutvarkytas atliekas.</p> <p>- priėmus tokias nuostatas galimai būtų nesilaikyta Atliekų tvarkymo įstatymo 32 straipsnyje nustatyto principo „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.</p>
7.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>6.2. Siūloma projekto 9 str. 7 d. 1 p. atsisakyti taikomo koeficiento, kai mokesčio mokėtojas nevykdė teršalų apskaitos.</p>
8.	Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija UAB „VAATC“	<p>Atsižvelgta iš dalies. Įvertinus pateiktus argumentus siūloma palikti 2019 m. taikomą mokesčio už sąvartynę šalinamas asbesto turinčias atliekas tarifą. Ateityje svarstytinas mokesčio tarifo už asbesto atliekų šalinimą sąvartynė didinimas, t. y. sutvarkius senąją taršą siekti, kad būtų išvengta asbesto turinčių atliekų susidarymo. Mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas tikslas – mažinti jų kiekį, skatinti vengti naudoti pavojingąsias medžiagas ir įgyvendinti</p>

nuoseklų jo didinimą remiantis atliekų perdirbimo pajėgumų plėtros analizei.
 2. Nesutinka, kad nuo 2020 m. pradės veikti atliekų deginimo pajėgumai.
 3. Nepritaria asbesto atliekų apmokestinimui.
 4. Mano, kad sąvartynuose šalinamų atliekų mažinimo tikslą galima pasiekti kitais būdais.

atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą. Pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnį atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje taikomas toks prioritetų eiliškumas: prevencija; paruošimas naudoti pakartotinai prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus pakartotiniam naudojimui; perdirbimas prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti; kitoks naudojimas, pavyzdžiui, naudojimas energijai gauti prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti; šalinimas prieš tai atskyrus atliekų šalinimas sąvartynuose – žemiausią prioritetą turintis atliekų tvarkymo būdas, kuriam ir turėtų būti taikomas atitinkamas mokestis už aplinkos teršimą sąvartynose šalinamomis atliekomis. Informuojame, kad kitose ES šalyse yra asbesto tvarkymo gerosios praktikos pavyzdžių Prancūzijoje, Italijoje, Danijoje. Pvz., Prancūzijoje, naudojant plazmos liepsną, asbesto turinčios atliekos perdirbamos į nepavojingą inertinę medžiagą (Cofalit), kuri gali būti naudojama kelių tiesimui ir kaip statybinė medžiaga. Danijoje patento proceso metu asbesto turinčios statybinės medžiagos perdirbamos į naujas nepavojingas mineralines medžiagas. Aplinkos ministerijos užsakymu atlikta mokesčių už atliekų tvarkymą mechaninio – biologinio apdorojimo ir atliekų deginimo įrengimuose reikalingumo analizė, taip pat analizuotas ir mokesčio už atliekų šalinimą sąvartynuose taikymas ES šalyse. Atlikus ES šalių analizę, nustatyta, kad mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose taikomas 22 iš 28 ES šalių. Taip pat nustatyta, kad ES šalyse, kuriose taikomas mokestis už atliekų šalinimą sąvartynuose, pašalintų sąvartynose komunalinių atliekų kiekis daug mažesnis nei šalyse narėse, kuriose šis mokestis neišvestas. Be to, Lietuvoje taikomas mokestis už aplinkos teršimą sąvartynose šalinamomis atliekomis vienas mažiausių Europoje, pvz., Anglijos regione taikomas 90 GBP/t sąvartyno mokestis, o Nyderlanduose taikomas 50 Eur/t mokestis ir dar papildomas 13 Eur/t asbesto mokestis. Rekomendaciją Lietuvai didinti sąvartyno mokesčius, kad juose nebebūtų šalinamos perdirbti ir naudoti tinkamos atliekos 2017 metais pateikė ir Europos Komisija, atlikdama ES aplinkos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje peržiūrą.

		<p>Pažymėtina, kad patvirtintame žiedinės ekonomikos pakete numatytos ekonominės ir kitos priemonės, kuriomis skatinama taikyti atliekų tvarkymo hierarchiją. Numatomi šalinimo sąvartyne ir atliekų deginimo mokesčiai bei kiti apribojimai, skatinantys atliekų prevenciją ir perdirbimą, kartu užtikrinant, kad šalinimas sąvartyne būtų mažiausiai pageidaujama ir mažiausiai patraukli atliekų tvarkymo (atsikratymo) galimybė.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad šių atliekų tvarkymo alternatyvų gali būti ieškoma ir kitose ES šalyse. Atkreiptinas dėmesys, kad mokesčiai už sąvartyne šalinamas asbesto atliekas numatyti nuo 2016 m. ir jis nėra keičiamas.</p> <p>Neatsižvelgta. Sumokėtas mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis patenka į Atliekų tvarkymo programą. Šios lėšos naudojamos finansuoti Atliekų tvarkymo įstatymo 34 straipsnio 3 dalyje nustatytas priemonės. Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimui yra sudaroma Atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo taryba, kurios sudėtyje yra Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai. Todėl įgyvendinant programos priemones savivaldybės atstovaujanti institucija gali teikti pasiūlymus šių lėšų panaudojimui. Patvirtinus Atliekų tvarkymo programos lėšų panaudojimo kryptis, savivaldybėms lieka iniciatyva teikti projektus ir gauti finansavimą.</p> <p>Neatsižvelgta. Po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai veikia Klaipėdoje. Šiuo metu statomi po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai Kaune ir Vilniuje turėtų būti pradėti eksploatuoti 2020 m.</p> <p>2018 m. ir 2019 m. planuojamas laikyti degių atliekų kiekių nepažeis Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 10 dalies reikalavimų.</p> <p>Be to, pakoreguotos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. D1-387 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 „Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“</p>
	<p>5. Siūlo regiono surinktus mokesčius už atliekų šalinimą skirti to regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymui.</p>	
	<p>6. Siūlo nustatyti, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis atleidžiami sąvartynų operatoriai) iki 2020 m. liepos 1 d. sąvartyne saugotas ir teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas pašalintomis po mišrių komunalinių atliekų apdorojimo likusias netinkamas pakartotinai panaudoti ir perdirbti, tačiau energetinę vertę turinčias komunalines atliekas.</p>	

		<p>pakeitimo“ nuostatos, leidžiančios nepavojingų atliekų sąvartyne šalinti „po mišrių komunalinių atliekų apdorojimo likusias netinkamas pakartotinai panaudoti ir perdirbti, tačiau energetinę vertę turinčias komunalines atliekas, kai nėra galimybių įgyvendinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane, patvirtintame LRV 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 plano patvirtinimo“, 206 punkte nustatyto artumo principo ir nepakanka esamų šių atliekų dalies naudojimo energijai gauti pajėgumų“, galiojo iki 2017 m. gruodžio 31 d.</p>
9.	Lietuvos laisvosios rinkos institutas	<p>1) Siūlo palikti šiuo metu galiojančią mokesčio už nuslėptą taršą skaičiavimo tvarką.</p> <p>2) Siūlo nedidinti aplinkos teršimo mokesčio tarifu, dėl kurių galėtų išaugti produktų ir paslaugų kainos.</p> <p>Neatsižvelgta. Projektu siekiama supaprastinti ir padaryti aiškesnę mokesčio už nuslėptą taršą skaičiavimo tvarką. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nustatomas naujas teisinis reguliavimas taikomas mokesčio mokėtojui tik tada, kai jis nevykdė gaminių ir (ar) pakuočių apskaitos ir (ar) nepateikė gaminių ir (ar) pakuočių apskaitos dokumentų mokesčio administratoriui (jo pareigūnui) ir neteikė deklaracijos.</p> <p>Neatsižvelgta. Nustatomas naujas mokesčio tarifas už aplinkos teršimą stambiagabaričių padangų atliekomis. Kiti apmokestinamųjų gaminių mokesčio tarifai nedinginami. Įstatymo projekte dabar galiojantys tarifai pateikiami juos jau indeksavus, t. y. pritaikius 2018 m. kainų ir paslaugų indeksą (toks tarifo dydis galioja dabar).</p> <p>Mokesčio tarifai už pakuotes keičiami ne siekiant juos padidinti, o nustatant juos tokio dydžio, kad visi jie būtų vienodai proporcingi jų tvarkymo kaštams. Pakuotės atliekų tvarkymo kaštų santykis su perdirbamos pakuotės mokesčio tarifu – 1:3,53, o su neperdirbamos pakuotės mokesčio tarifu – 1:5.</p> <p>Argumentai dėl sąvartyno mokesčio keitimo pateikti prie atitinkamų pastabų.</p>
10.	Žemės ūkio ministerija Lietuvos nacionalinė	<p>3. Siūlo projekto 6.2.1 punkte nustatytą lengvatą, kuri numato, kad atleidimas nuo mokesčio taikomas benzinu ir dujomis varomiems automobiliams, pagamintiems ne anksčiau kaip prieš 3 ar 4 metus, peržiūrėti <i>praplečiant jos taikymą</i>.</p> <p>3. Perkelti į Projektą arba palikti galioji koregavimo koeficientus kelių transporto priemonėms priklausomai</p> <p>Neatsižvelgta. Lengvata yra taikoma siekiant paskatinti naujų TP įsigijimą ir naudojimą, o ne senesnių ir taršesnių automobilių eksploatavimą. Be to, siekiant klimato kaitos tikslų, skatinami automobiliai, kurie eksploatuojant neišmeta CO₂, teršalų, tai elektra ar kitais alternatyviais degalais varomos transporto priemonės.</p> <p>Neatsižvelgta. Koregavimo koeficientus taikyti netikslinga, kai yra numatyta efektyvesnė lengvatos taikymo priemonė – visiškas</p>

<p>vežėjų automobilių asociacija LINAVA</p> <p>Lietuvos pramoninkų konfederacija</p> <p>Lietuvos nacionalinė vežėjų automobilių asociacija LINAVA</p>	<p>nuo emisijos klasės, kurie dabar nustatyti LRV 2000 m. sausio 18 d. nutarime Nr. 53.</p> <p>2. Projekto 6 str. 2 d. 1 p. nustatyti, kad nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami mokesčio mokėtojai, teršiantys iš M2, M3, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonių, kurios pirmą kartą registruotos ne anksčiau kaip prieš 5 metus arba kurios atitinka Euro 5 arba aukštesnę emisijos klasę.</p> <p>5.2 Projekto 6 str. 2 d. 1 p. išdėstyti taip: „1) mokesčio mokėtojai, teršiantys iš M1 ir N1 kategorijos kelių transporto priemonių varomų benzinu ir (ar) dujomis, kurių amžius neviršija 4 metų (skaičiuojant nuo pirmos registracijos datos), ir iš M2, M3, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonių, kurių amžius neviršija 5 metų (skaičiuojant nuo pirmos registracijos datos) arba kurios atitinka Euro 5 arba aukštesnę emisijos standartą.“</p> <p>5.1 Siūlo projekto 5 priedo 1 punkte kelių transporto priemonės ir ne keliais judantiems mechanizms, kurių variklis varomas dyzelinu, nustatyti tarifą 9 Eur/t (kaip buvo ankstesniame variante).</p> <p>1. Siūlo projekto 5 priedo 1 punkte kelių transporto priemonėms ir ne keliais judantiems mechanizms, kurių variklis varomas dyzelinu, nustatyti tarifą 9 Eur/t (kaip buvo ankstesniame variante).</p>	<p>atleidimas nuo mokesčio naujų, registruotų ne anksčiau kaip prieš 3 metus, transporto priemonių.</p> <p>Neatsižvelgta. Sunkiasvorių transporto priemonių, kurių rida yra didelė, nusidėvėjimas tiek fizinis, tiek moralinis yra greitesnis nei lengvųjų automobilių, todėl 5 metų sunkvežimio laikomas taršesniu, nei 5 metų lengvasis automobilis. Įvertinus tai, teisinga, kad nuo mokesčio atleidžiamos naujos, geros techninės būklės ir morališkai nepasenusios transporto priemonės.</p> <p>Neatsižvelgta. Tarifas yra suapvalintas iki sveiko skaičiaus pagal matematinės apvalinimo taisyklės, jei tarifą indeksavus gaunamas skaičius po kablelio yra 5 ir didesnis, apvalinama į didesnę pusę, jei mažesnis už 5 – apvalinama į mažesnę pusę.</p>
--	--	--

Aplinkos ministras
Kęstutis Mažutis

2019-08-24

Administracijos departamento
direktorė

Agnė Jakavičiūtė

2019-08-26